

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!karkären hemü
welatan yekbin!**İŞÇİNİN SESİ**Faşizme karşı
gerçek
demokrasi savaşı!Yıl:8, Sayı: 188-189
22 Şubat 1982**ÇEK-AL**

Demokrasi savaşını sosyalizm savaşına "bağlayalım"

Yusuf Caner

Demokrasi savaşını sosyalizm savaşına "bağlayalım"

1970'lerin devrimci durumundaki, işçi sınıfının savaşının giderek yükseldiği yıllar geride kaldı. İktidarını tehlikede gören burjuvazi, o güne kadar verilen sınıf savaşımının sonucunda, çok sınırlı da olsa, kazanılmış olan demokratik hakları ezerek, kanlı, terörist, açık diktatörlüğünü dayattı. Karşı-devrim egemen oldu. Bütün olumsuz yanlarına karşın, bu durum proletaryaya geçişini, günümüzü ve geleceğini geniş bir şekilde değerlendirme fırsatı verdi. Gelecekte yükselecek olan devrim savaşımına *her yönüyle* hazırlanma yolunda, zamanı da birlikte getirdi.

Gelecekte daha geniş ve güçlü bir biçimde patlaması kaçınılmaz olan devrimci duruma hazırlık, devrim ve karşı-devrim saflarında alabildiğine bir hızla sürüyor. Bugün, Türkiye proletaryasının gözden geçirdiği ve giderek daha da yoğun bir şekilde gözden geçireceği bir konu demokrasi savaşımıdır. Faşizmin iktidara gelmesiyle daha da yakıcı bir sorun haline gelen demokrasi savaşımı, her zamankinden daha şiddetli bir şekilde, ana savaşım noktasıdır. Faşizm iktidara gelirken, geçmişte geniş olarak tartışılmayan, önemi ölçüsünde ilgi görmeyen bu konuyu Türkiye devrim hareketinin gündemine getirdi. Birçok hareket, demokrasi konusuna gerek yazılarında, gerek "demokrasi programları" ile değiniyor. Öyle gözüküyor ki, bu konu önemli bir tartışma alanı açacaktır.

Feodalizmden kapitalizme geçişteki burjuva devrimleri sırasında, burjuvazi, yedek güç olarak işçi sınıfını siyasal arenaya çekmiştir. Marks, burjuvazi böylece, gelecekte kendisinin mezarını kazacak olan proletaryanın siyasal eğitimine, siyasal aktifleşmesine ister istemez

neden oldu diyor. Faşizm de demokrasiyi tümüyle yok ederek, devrim yolunda kaldıraç görevi görecek demokrasi savaşını her zamankinden daha yakıcı bir şekilde gündeme getiriyor. Yığınların gün geçtikçe daha da aktifleşmesi, savaşına daha bilinçli katılması yolunda ister istemez bir olanak sağlıyor. Demokrasi savaşımının daha doğrudan bir biçimde devrim savaşımına bağlanmasına yol açıyor. Bu olanağı, doğru olarak kullanmak, savaşımı yönlendirmek ise proletaryanın örgütlü, öncü müfrezesine, partiye düşüyor. Demokrasi savaşımının devrime, sosyalizme bağlanan nesnel mantığının doğru bir şekilde ortaya konulması proletaryanın partisinin görevi olarak duruyor. Amaçlanan demokrasi savaşımı, toplumun *her yönüyle* demokratikleşmesini hedefliyor. Yalnızca siyasal alanda değil, ekonomik, toplumsal alanlarda da verilecek demokrasi savaşımı! Kazandığımız her mevziden kapitalizm altında demokrasinin çarpıklığını, eksikliğini her adımda sergileyerek, kapitalizmi yıkmak, demokratik hakları gerçekten sağlamak için yürümeliyiz.

Demokrasi savaşımı ile sosyalizm arasındaki bağ nesnelidir

Bu başlık ana başlıktaki "bağlayalım"ın neden tırnak işareti içerisinde olduğunu açıklıyor. Demokrasi savaşımı denilince, sürekli onu sosyalizme bağlamaktan söz edilir. Burada çoğunlukla şu yanlış vardır: Aradaki nesnel bağın gerektirdiğini yapmak yerine, sanki olmayan bir bağ *oluşturmak* için yapılması gerekenler tartışılır.

Lenin, "...proletaryaya, tarihsel bir sınıf olarak, burjuvaziye, en tutarlı ve yürekli devrimci demokrasi ruhu içerisinde eğitimde hazırlanmadıkça yenemez" diyor. (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce

basım, c.21, s.409) Proletaryaya tam bir demokrasi savaşımı vermeden ne sosyalizme varabilir, ne de sosyalizmin gerektirdiklerini yerine getirebilir. Kapitalizmde asıl "haksızlığın, kötülüğün", özünde demokratik olmayan sistemden kaynaklandığını göremeyen, bunları varolmayan demokratik *haklara* bağlayan proletaryaya, kendi diktatörlüğünün gerekliliğini de göremez. Dolayısıyla, burjuvaziye yıkma savaşımı gerektiği gibi gelişemez.

Devrim, geniş yığınları burjuvaziye yıkma yolunda harekete geçiren bir olgudur. Çoğunluğun iradesi bu yönde belirmedikçe, devrimin başarı şansı yoktur. Bu da yığınların demokrasi savaşımının içinde devrimci bir ruhla eğitim görmesiyle oluşabilir. Devrimini başarmış, diktatörlüğünü kurmuş proletaryaya, geniş yığınların artan bir şekilde devletin işlerine el atmasını, yaşamın bütün alanlarında tam demokratik bir işleyişin yerleşmesini sağlayamazsa diktatörlüğünü de yaşatamaz. Bunu da, ancak demokrasi savaşımı içinde eğitim görmüş proletaryaya başarabilir ve bu görev proletaryanın tarihsel, nesnel yeri ile üstüste düşer.

Proletaryaya kapitalist toplumdaki sınıflar arasında, herşeyden önce *nesnel* olarak, demokrasi savaşımının en öndeki savunucusu, savaşçısıdır. Proletaryaya demokrasinin bayraktarıdır.

"Proletaryaya en sürekli ve ikircimsiz demokrasi savaşçısı ve savunucusu olmalı" fikri yine *nesnel* bir olgunun gerektirdiklerini bilinçli bir şekilde yerine getirmeye işaret eder. Tarih boyunca, çeşitli toplumsal üretim ilişkileri, genelinde bunlara denk gelen ama üretim güçleri geliştikçe gelişen demokrasi biçimleri getirmiştir. Genel olarak varolan üretim ilişkilerinin sürmesini en uyumlu bir şekilde güvence altına almak için sistem elverdiği oranda bir demokrasi gereklidir. (Bu, sistemlerin yok

olma tehlikesi ile karşı karşıya olduğu durumlarla karıştırılmamalıdır.) Demokrasinin gelişmesinde öncülük eden güç ise her zaman o toplumdaki ana devrimci sınıf olmuştur.

“Üretim araçları sahipleriyle, gerçek üreticiler arasındaki doğrudan ve dolaysız ilişki — emek tiplerinin ve tekniklerinin, dolayısıyla emeğin toplumsal gelişim sürecindeki ilişki — daima egemenlik ve bağımlılık arasındaki ilişkinin siyasal biçimini içeren, toplumsal yapının en gizli sırrını, saklı temelini, yani kısacası, devletin özgül biçimini açığa vurur.” (Marks, *Kapital*, İngilizce baskım, c.3, s.791)

Buna göre, devlet açısından bakıldığında, devletin biçimi de giderek değişmiştir. Genel çizgi olarak üretim güçlerine ve ilişkilerine denk olarak biçimi, demokratik yapısı gelişmiştir. Kapitalizmi yıkarak üretim güçleri ve üretim ilişkilerinin gelişmesini sınırlayan engelleri yok edecek olan işçi sınıfı böylelikle demokrasinin gelişmesini sınırlayan engelleri de yok edecektir. Proletarya, varolan demokrasiyi geliştirmek yolunda savaşacak, onu geliştirecektir. Fakat üretim güçleri ve üretim ilişkilerinin komünizme doğru gelişmesinin üstünde, devletin kuruyup gitmesine denk düşen bir şekilde demokrasi de sınıflarla birlikte yok olup gidecektir. Bütün bunlar aynı olgunun değişik yansımalarından başka bir şey değildir. Proletarya diktatörlüğüne varılabilmesi, onun yaşatılabilmesi ve de giderek yok edilebilmesi için gereklidir. Lenin bu konuyu şöyle özetliyor: “...sosyalizm demokrasi olmaksızın olanaksızdır. Çünkü 1) proletarya sosyalist devrimi, demokrasi savaşımı içerisinde hazırlanmadıkça başaramaz; 2) zafere ulaşmış sosyalizm de tam demokrasi uygulamazsa, ne zaferini oturtabilir, ne de insanlığı devletin sönmesine götürebilir.” (Lenin, c.23, s.74)

Bunlardan, demokratik “dönüşümler” sonucunda kapitalizm devrilebilir gibi yanlış bir sonuca varmamak gerekir. Demokrasi savaşımında eğitim gören proletarya, devrimi yapabilmek ve devrimden sonra kurulması gereken yapıyı kurabilmek için yığınları harekete geçirmelidir. Bu demokrasi demektir. Demokrasi savaşımı ile sosyalizm arasında nesnel bağlılığı Lenin, en açık bir biçimde şöyle belirtiyor:

“Kapitalizm ve emperyalizm ancak ekonomik devrimle yıkılabilir. Demokratik dönüşümlerle, hatta bunların en ‘ideali’ onları yıkamaz. Fakat demokrasi savaşımında eğitilmemiş proletarya, ekonomik devrimi beceremez. Kapitalizm bankalara el koymadan, üretim araçlarının özel mülkiyetini kaldırmadan

yenilemez. Ne var ki, bu devrimci önlemler bütün halkı burjuvaziden gaspedilen üretim araçlarının demokratik yönetimi için örgütlemeyen, bütün emekçi halkı, proleterleri, yarı-proleterleri ve küçük köylüleri kendi içinde demokratik olarak örgütlemeyen ve devlet işlerine katılımlarını sağlamadan hayata geçirilemez.” (Lenin, c.23, s.25)

İşçi sınıfı için demokrasinin nesnel bir zorunluluk olduğu açıktır.

Demokrasi savaşımı sınıf savaşımını genişletir, bilinçlendirir, açıklar

Çağımızda demokrasi özlemi çok geniş yığınlara maloluyor. Bu savaşım geniş yığınları içerisine çekiyor.

Savaş ilerledikçe yığınsal örgütlenmeler, yığınlar içindeki ajitasyon-propagandanın olanakları gelişir. Daha geniş yığınların savaşıma çekilmesini sağlar. Demokratik haklar için verilen savaş gelişip hızlandıkça devlete yönelen yarı giderek açığa çıkar. Sınıf savaşımı, bu süreçte daha geniş bir tabanın üzerine oturur. Devrim için çok yönlü örgütlenmeler, aktifleşme gelişir.

Demokrasi savaşımının diğer bir önemli yanı ise, sınıf savaşımını daha bilinçli hale sokuşudur. Toplumdaki birçok “haksızlığın, kötülüğün”, özünde sistemden, kapitalizmden kaynaklandığını yığınların görebilmesi için sistemin çelişkilerinin üzerine adeta bir örtü gibi serilmiş demokrasi sorununa el atmak gerekir. Demokratik hakların eksikliğinden kaynaklanıyormuş gibi gözükken birçok sorunun kapitalizmle bağlı olduğunu göstermek için demokratik haklar için savaş vermek gerekir. Demokratik haklar kazanıldıkça asıl “haksızlıkların, kötülüklerin” ortadan kalkmadığı daha iyi görülecek, sorumlu daha çıplak ortaya çıkacaktır. Kapitalizm ödün verebilirse ortaya çıkacak bu durum, ödün vermezse daha keskin biçimde kendini dayatacaktır.

Her durumda, kapitalizmi yıkmamanın gereği açıkça ortaya çıkacaktır. En temel, demokratik hakları veremeyen düzenin tarihin yapraklarından başka yeri kalmayacaktır.

Bunu Lenin’in verdiği örneklerle bağlayalım:

“...Marksistler demokrasinin sınıf ezigisini kaldırmadığını bilirler. O, sınıf

savaşımını daha doğrudan, daha geniş, daha açık, daha belirgin yapar, bu da bizim istediğimizdir. Boşanma hakkı ne kadar tamsa, kadınlar ... köleliklerinin kaynağının hak yokluğu değil, kapitalizm olduğunu o kadar iyi görürler. Hükümet sistemi ne kadar demokratik olursa, işçiler kötülüğün kökünün kapitalizm olduğunu, hakların yokluğu olmadığını, o kadar iyi görürler. Ulusal haklar, ne kadar tam olursa (ayrılma özgürlüğü olmadan tam değildir), ezilen ulusun işçileri, ezgilerinin kaynağının kapitalizm olduğunu, hakların yokluğu olmadığını, o kadar iyi göreceklerdir.” (Lenin, c.23, s.73)

Sonuç olarak *savaşım biçimden öze yönelecektir.*

Demokrasi savaşımı geliştikçe, burjuvazinin demokrasi sınırları, yasal çerçevesi kırılır. Sınıf savaşımı açıktan açığa gelişir. Devlet meseleleri, devrim savaşımı artık alanlardadır. Proletaryanın, sınıf olarak burjuvaziye kinini kustuğu 1 Mayıslardadır. Sınıf savaşımının sorunları dillerdedir, kahvelerdedir, artık yeraltında değil, yığınların içinde, yeryüzündedir. Demokratik hakları yok etmeye çalışan burjuva devleti, burjuvazi oluşu açıkça görülmektedir. Lenin'in şu öğüdünü akıldan çıkarmamalıyız:

“...Kapitalizme karşı devrimci savaşımı, bütün demokratik haklar: Cumhuriyet, halk milisi, devlet memurlarının halk tarafından seçimi, kadınlara eşit haklar, ulusların yazgılarını kendilerinin belirlemesi hakkı için olan devrimci program ve taktiklerle birleştirmeliyiz.” (Lenin, c.21, s.408)

TKP İkinci Leninciler Konferansı Kararları'nda bu konu şöyle şurgulanıyor:

“Faşist iktidarın işçi sınıfına ve emekçi halka karşı ekonomik-siyasal her çeşit zorbalıkla yürüdüğü bugün, ekonomik-demokratik haklar savaşına büyük önem vermek. Bu savaşımı, genel siyasal görevlerle bağlamak.” (s.36)

Sosyalizm en demokratik istemdir

Lenin, *Devlet ve Devrim*'de “...demokrasi, yurttaşlar arasındaki eşitliğin, herkese eşit olarak devletin biçimini tayin etmek ve onu yönlendirmek hakkının resmen tanınması anlamına da gelir”. “O halde bundan şu sonuç çıkar ki, demokrasi, gelişmesinin belirli bir aşamasında, önce proletaryayı, bu devrimci, anti-kapitalist sınıfı birleştirir, sonra da, onun, cumhuriyetçi de olsa burjuva devlet makinasını, yani sürekli orduyu, polisi, bürokrasiyi yıkmasını, parçalamasını, yeryüzünden silip atmasını ve onlar yerine daha demokratik bir

devlet mekanizması koymasını sağlar” diyor. (Lenin, c.25, s.477) Demek ki, savaşımın belirli bir aşamasında proletarya devletin yapısını belirleme özgürlüğünü hisseder. Burada demokrasiyi yalnızca burjuvazinin tanıdığı haklar olarak görürsek, böyle kaba bir hata yaparsak, proletaryanın istediği gibi bir düzeni kurma hakkını da inkar etmiş oluruz. Proletarya diktatörlüğünü reddetmiş oluruz.

Demokrasi savaşımı, sınıf savaşımı geliştikçe, proletarya önce çıkarlarını daha açıklıkla görür. Çıkarlar sınıfı birleştirir, geniş yığınları birleştirir. Savaşım geliştikçe belirli bir noktada, devlet meselelerine şu veya bu şekilde el atan proletarya, kapitalistlerin sırtını öğrenmiştir artık. Bir bakıma ustasının maharetlerini kapan çırak gibi, onların yaptığını kendisinin daha iyi yapabileceğini öğrenmiştir. Proletarya artık yönetilen sınıf olmaktan çıkıp, yöneten sınıf olmaya adaydır.

Demokrasi en genel şekliyle, çoğunluğun yönetimi ise, bu, devrimde en somut biçimde vücut bulur. Kapitalizmi kahretmeye hazır, sosyalizm isteyen yığınların proletarya diktatörlüğünü kurmaları, en demokratik bir iş olur. Savaşımın belli bir aşamasında proletarya diktatörlüğü, demokratik olarak, burjuva diktatörlüğünün yerine, yığınların savaşımı sonucu kurulur. Buraya gelinceye kadar, burjuvazinin koyduğu yasal çerçeve, burjuva demokrasisi çerçevesi kırılır, yığınların istemi doğrultusunda, “yasal olmayan bir biçimde” demokrasi gelişir.

Burada proletaryanın partisine düşen görev, savaşımın her aşamasında, demokratik istemler için savaşımı devrimci bir şekilde geliştirmektir. Belirlenmiş yasal sınırların ötesine geçmek, o çerçeveyi kırmak yolunda önde yürümektir. Bu yolda yeni eylem biçimleri geliştirmek için çalışmaktır. Böyle bir savaşımın sonucunda proletarya burjuvaziye yenebilir. Lenin, demokrasi savaşımını küçümseyenleri, mantığını anlamayanları, bu konuyla ilgili olarak şöyle uyarıyor:

“...Bütün siyasal demokratik istemler, emperyalizm altında, ancak kısmi olarak uygulanabilir”dir... Fakat bundan sosyal-demokrasinin (komünistlerin—İ.S.) bu haklar için en acil ve kararlı bir şekilde savaşması gerektiği anlamı çıkmaz — böyle bir reddediş, burjuvazinin ve gericiliğin elinde oynamak anlamına gelir — fakat, tam tersine, bu istemler reformist bir biçimde değil, devrimci bir biçimde formüle edilmeli ve yürütülmelidir. Burjuva legalitesinin sınırları dışına çıkmalıdır. Onları kırıp geçmeli, yığınları kararlı eyleme çekmeli, her bir demokratik

istem için savaşım, burjuvaziye yok etmeye, örneğin burjuvaziye mülksüzleştirecek sosyalist devrime kadar genişletilmeli ve yoğunlaştırılmalıdır.” (Lenin, c.22, s.145)

Demokrasi savaşımına oportünist yaklaşımlar

Genel bir doğru olarak, demokrasi savaşımı vermeden sosyalist devrim olanaksızdır. Bu soruna çeşitli oportünist yaklaşımlar vardır. Ancak, bunları temel olarak üç kategoride toparlayabiliriz:

1. Demokrasiyi mutlaklaştırıp, sosyalist devrimi unutup, ona bağlamayanlar;

2. Demokrasi savaşımını atlayıp, dışlayanlar.

3. Demokrasi savaşımını, sosyalist devrime nasıl bağlayacaklarını anlamayanlar.

Birinci yaklaşım reformistlerinkidir. Bunlar ne demokrasi savaşımının devrimci formülasyonunu yapabilirler, ne de bu yolda devrimci bir savaş verebilirler. Reformistlere göre, demokrasi savaşımının sonucunda demokrasi genişleyecek genişleyecek ve öylesine genişleyecek ki, kapitalizm ortadan kalkacak, yerini sosyalizme bırakacaktır. Ve bunlar burjuvazinin yasal sınırları içerisinde olacaktır. Bu, demokrasi savaşımı mutlaklaştırmak ve soyutlamak demektir.

Demokrasi savaşımında komünistlerle reformistler, istemlerin devrimci bir şekilde formüle edilmesinde ve devrimci bir savaşla elde edilmesinde derin çizgilerle ayrılırlar.

İkinci kategoridekilere gelince: Lenin, oportünizmle savaş adına varolan demokratik hakların kullanılmasını ve demokrasi savaşımı küçümseyenlerin aslında kendilerinin oportünizme teslim olduklarını söyler. Demokrasi savaşımı “sağ” görerek, bunun devrim savaşımını bulandırdığını söyleyerek, ondan yan çizen “sollar”, sonuçta reformistlerin vardığı yere varırlar: Sosyalizme varamayacak bir yolu bunlar da tutturmuşlardır. Bunların, burjuvazi varolan demokratik hakları yok ettikçe, bir bakıma ellerini çırparak, “bırak, ezilsinler, ezilsinler ki hanyayı konyayı anlansınlar” dedikleri de olmuştur.

Varolan demokratik hakları ellerinden alınan halkın demokrasi özleminin her zamankinden daha şiddetli olacağı doğrudur. Her baskı tepkisini doğurur. Ama işte tam da bu nedenle demokrasi savaşımının kapitalizmi yıkmaya yolunda örgütlenmesi vazgeçilmez bir görevdir. Baskının sıkıştırdığı enerjiyle patlayacak demokrasi savaşımın, kapitalizmi de yıkıp geçerek sosyalizme yönelmesini sağlamak gerekir.

Burada bir noktaya işaret etmek gerekir, reformistler hayatın dayatması içerisinde, reformistçe de olsa, demokrasi savaşını verme yolundadırlar. "Sol-lar" ise hayatın dayattığını yerine getirip getirmemekle karşı karşıyadırlar. Dolayısıyla birçok "sol" hareket hayatın terbiyesini görerek, demokrasi savaşını nesnel dayatmalar içinde ama ne yaptıklarını bir türlü anlayamadan verirler. Çoğu zaman da gidip yelpazenin sağ kanadının, reformistlerin yanında bir yere kurulurlar. İşte yukardan saydığımız üçüncü kategori bunlardır. Bunlar, demokrasi savaşımının önemini kavramamalarına karşın, onun yolunda savaş vermeyi de reddedemez. Bir türlü, demokrasi savaşını devrim savaşımına bağlamanın gereğini yerine getirmeyi beceremezler.

Faşizm ve demokrasi savaşımı

Faşizm altında tümüyle ayaklar altına alınan demokratik haklarla, faşizmin demokrasi düşmanlığıyla, geniş halk yığınları içindeki demokrasi özlemi en keskin şekilde çelişir. Demokrasi savaşımının her zamankinden daha geniş, daha örgütlü olmasının olanağı vardır. Çünkü üretim güçlerinin, üretim ilişkilerinin gerektirdiği demokrasi dün sınırlıysa, bugün artık tümüyle ortadan kaldırılmıştır. Ama ortadan kaldırılamayan, yığınlara malolan demokrasi istemidir. Emperyalizm çağında genelinde daha da keskinleşen bu çelişkili durum, faşizmin iktidara geldiği ülkelerde daha da yoğunur. Yığınları ajitasyon ve propagandaya daha duyarlı yapar.

Proletaryanın partisine düşen görev, bu ortamı iyi değerlendirip, yığınları faşizme karşı, reformist değil, devrimci bir biçimde, burjuvazinin yasal sınırlarını aşarak, kırarak harekete geçirmektir. Her demokratik istem için savaşı arttırarak, ama onların içinde kaybolmadan, bunu, proletaryanın burjuvazi üzerine doğrudan saldırısına dönüştürmek gereklidir. Reformistler bu noktada faşizme karşı burjuva demokrasisini alternatif getirip ondan ötesini şu anda "gerçekçi" olmadığı için, savunmazlar. Böylece devrim hiçbir zaman gündeme gelmez. Getirenler hep "maceracı" olurlar! Komünistler ise en ufak demokratik hakkın kazanılmasını küçümsemeden, demokratik istemleri devrimci bir biçimde geliştirip, burjuvazinin devrilmesini hazırlarlar. Oportünistler, "demokrasiyi tam kurarak, proletaryanın başarıya ulaşmasını hazırlarız" deyip, burjuva demokrasisine bağlılıklarını anlatırlar. Örneğin menşevikler, "Batı tipi

demokrasi istiyoruz" diyorlar.

"Batı tipi ilk demokrasinin" Türkiye için geçersizliği Yürükoğlu yoldaş, yıllar önce belirtmişti:

"Türkiye'de orta gelişmiş bir taban üstünde oluşan finans-kapital dışı açılmadığı, üstelik bir de kendisi emperyalizmin sömürüsü altında olduğu için tüm gelişmeler olağanüstü keskinleşiyor. (...)

"Böyle bir ortamda, 'Batı biçimi burjuva demokrasisi' yaşayamaz. Batıdaki ilk demokrasinin temeli, emperyalist süper kârdır." (*Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, R. Yürükoğlu, s.56)

Bunun Türkiye gibi bir ülke için olanaksızlığı bir yana, komünistler bunu mu istiyorlar? Tabii ki hayır. Sorun, yığınların savaş içerisinde demokrasi

yolundaki eğitimi, burjuvazinin sınırlarını aşması, gerçek demokrasiye, sosyalizme yönelmesidir.

Biz varolan, savaşımın kazanılan demokratik hakların üzerine ayağımızı basarız. Ama savaşımımızın çerçevesi bundan milyonlarca defa daha geniştir. Verdiğimiz savaş boyunca, kapitalizm altında çeşitli reformlar elde eder ya da etmeyiz. Asıl kazanç, her zaman, demokrasi savaşımının ne anlama geldiğini kavrayan, gerçek demokrasinin proletarya diktatörlüğü temelinde kurulabileceğini öğrenen yığınların bu amaçla savaşa atılması olacaktır. Yığınları devrim için savaşa yönlentmeyen bir demokrasi savaşımı reformizmden başka birşey değildir.